

Решения от месец юли

съединени дела C-363/21 и C-364/21 от 13 юли 2023 година

Задължение на държавите членки да установят правните средства, необходими за осигуряването на ефективна съдебна защита в областите, обхванати от правото на Съюза — Икономическа политика — Европейска система от национални и регионални сметки в Европейския съюз — Изисквания, приложими за бюджетните рамки на държавите членки — Национална правна уредба, която ограничава правомощията на одиторите с правораздавателни функции — Принципи на ефективност и равностойност — Хартата на основните права на Европейския съюз — Понятия „независими органи“ и „бюджетна рамка“

Ключови аспекти в икономическия обхват на решението:

Класификация на институционални единици в сектор S.13 Държавно управление. Правна уредба на Съюза в областта на статистиката. Механизми за контрол. Национални бюджетни рамки. Ефективна съдебна защита. Съдебен контрол от сметна палата или от административни съдилища. Принципите на равностойност и ефективност допускат национална правна уредба, която ограничава компетентността на одиторите с правораздавателни функции да се произнасят по основателността на включването на дадено образувание в списъка на структурите на държавно управление.

Понятия „независими органи“ и „бюджетна рамка“.

Два спора относно включването на Fe и FI в списъка на структурите на държавно управление, включени в консолидирания отчет за приходите и разходите на публичната власт, наричан „списъкът ISTAT“.

дело C-107/23 от 24 юли 2023 година

Защита на финансовите интереси на Европейския съюз — Задължение да се предвидят наказателни санкции — Тежка измама с ДДС — Давност за наказателно преследване — Решение на конституционен съд, с което се обезсилва национална разпоредба, която определя основанията за прекъсване на тази давност — Системен риск от безнаказаност — Защита на основните права — Принцип за законоустановеност на престъплението и наказанието — Изисквания за предвидимост и точност на наказателния закон — Принцип за прилагане с обратна сила на по-благоприятния наказателен закон (*lex mitior*) — Принцип на правната сигурност — Задължение за съдилищата на държавите членки да оставят без приложение решенията на конституционния и/или върховния съд на държавата членка в случай на несъответствие с правото на Съюза — Дисциплинарна отговорност на съдиите при несъобразяване с такива решения — Принцип на предимство на правото на Съюза

Ключови аспекти в икономическия обхват на решението:

Конвенция за ЗФИ. Задължение за борба с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, чрез възпиращи и ефективни мерки. Съдилищата на държава членка, длъжни да оставят без приложение национален стандарт за защита, свързан с принципа за прилагане с обратна сила на по-благоприятния наказателен закон (*lex mitior*), който позволява включително при оспорването на влезли в сила присъди да се преразглежда въпросът за прекъсването на давността за наказателно преследване по такива дела с процесуални действия, извършени преди обезсилването на разпоредбата. Принципът на предимство на правото на Съюза не допуска национална правна уредба или практика, съгласно която общите съдилища на държавата членка са обвързани от актовете на конституционния съд и от актовете на върховния съд на тази държава членка и поради тази причина, а и защото в противен случай би имало риск съответните съдии да бъдат привлечени към дисциплинарна отговорност, не могат служебно да оставят без приложение установената с тези актове съдебна практика.

Производство по извънредни молби за отмяна, подадени от молителите с искане да се отменят влезлите в сила присъди, с които са признати за виновни в данъчна измама и престъпно сдружаване и са им наложени наказания лишаване от свобода.